

باز تعریف محله مسکونی مبتنی بر آموزه های فرهنگ ایرانی اسلامی

سیده هانیه میرمیگابیل زادگان^{۱*}، ساناز لیتکوهی^۲، مهران دشتی تهرانی^۳

۱- گروه معماری، واحد هیدج، دانشگاه آزاد اسلامی، هیدج، ایران

۲- گروه معماری، مرکز تهران شرق، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۳- گروه معماری، واحد هیدج، دانشگاه آزاد اسلامی، هیدج، ایران

چکیده:

مسکن به عنوان یکی از پدیده های واقعی، از نخستین مسائلی است که از ابتدا بشر با آن دست به گریبان بوده و همواره در تلاش برای دگرگونی و یافتن پاسخی معقول و منطقی برای آن است. این پدیده و یا مسئله، علی رغم آن که دارای ابعاد گوناگون اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و کالبدی است بیانگر برقراری پیوندی پرمعنا بین انسان و محیطی مفروض می باشد که این پیوند از تلاش برای هویت یافتن، یعنی به مکانی احساس تعلق داشتن ناشی گردیده است. در این پژوهش با بررسی مفاهیمی هم چون محله و ویژگی های آن، مسکن و سکونت، نیازهای ساکنان، فرهنگ ایرانی، ارزش های انسان در جهان بینی اسلامی (فرهنگ اسلامی) و ... به این مهم دست می یابیم که با توجه به نقش مهم مسکن در برآورده ساختن نیازهای انسان، خانه های سنتی پاسخگوی تمامی نیازهای ساکنانش اعم از مادی و معنوی بوده که این امر در طول زمان در محلات مسکونی دستخوش تغییراتی شده است. بنابراین رسالت معماران معاصر در طراحی بناهای امروز ضمن پاسداشت ارزش های غنی دیروز، توجه به نیازهای افرادی است که در آینده از آن بنا بهره برداری خواهند نمود. این مقاله با روش توصیفی - تحلیلی و با بهره گیری از منابع کتابخانه ای انجام شده و هدف آن لحاظ کردن ارزشهای معماری گذشته در کنار نیازهای روزمره زندگی مردم در جهت ایجاد محیط مسکونی کارا و آرامش بخش می باشد.

کلمات کلیدی: محله، مسکن، فرهنگ ایرانی، فرهنگ اسلامی

۱-۱- مقدمه

در شهرهای سنتی، نواحی مسکونی به محله های مختلف تقسیم می شدند و افراد با علایق مشابه در محله های خود برای تأمین راحتی، حمایت و امنیت بیشتر گردهم می آمدند. در دوران معاصر، با رواج یافتن اقدامات شهرسازی جدید، محلات تازه تأسیس شهری با بی توجهی به ماهیت محلات سنتی و تسلط ماشین بر انسان، مفهومی غریب و بی معنا پیدا کرده اند و تنها در حد یک واحد تقسیمات شهری به کار گرفته می شوند. از طرفی با توجه به اینکه محلات شهرهای اسلامی، روزگاری محل تبلور پویایی اجتماعی و اقتصادی در حیات شهری بوده اند و اکنون به سبب عدم معاصر سازی

* Corresponding author: دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد هیدج

Email: h.mikaelzade@yahoo.com